

ALGEMENE KAMER

ZAAK VAN VRM t. NV SBS BELGIUM

(dossier nr. 2009/0495)

BESLISSING
nr. 2010/004

18 januari 2010

In de zaak van VRM tegen NV SBS Belgium,

De Vlaamse Regulator voor de Media (algemene kamer), samengesteld uit:

Dhr E. BREWAEYS, *voorzitter*,
Dhr C. ADAMS, *ondervoorzitter*,
Dhr R. LANNOO,
Mevr P. VALCKE,
Mevr K. VAN DER PERRE, *leden*,
en Dhr D. PEEREMAN, *griffier*,

Na beraadslaging op 18 januari 2010,
Neemt op dezelfde datum de volgende beslissing:

PROCEDURE

1. Ingevolge de algemene opdracht, vastgesteld bij het kaderbesluit monitoring van het Vlaams Commissariaat voor de Media van 22 april 2005 tot het uitvoeren van een regelmatige monitoring van de Vlaamse televisieomroepen, werden uitzendingen op dinsdag 29 september 2009 van diverse televisieomroepprogramma's aan een onderzoek onderworpen, waaronder het omroepprogramma VT4 van NV SBS Belgium.
2. Op 10 november 2009 legt de onderzoeksceel van de Regulator aan de algemene kamer van de Regulator een onderzoeksrapport voor aangaande mogelijke overtredingen van de regelgeving inzake reclame, telewinkelen, sponsoring en boodschappen van algemeen nut tijdens de bovengenoemde uitzendingen.
3. Op 16 november 2009 beslist de algemene kamer van de Regulator om, op basis van het onderzoeksrapport, tegen de NV SBS Belgium (hierna: SBS), met maatschappelijke zetel Fabrieksstraat 55 te 1930 Zaventem, een procedure op tegenspraak op te starten.
4. De beslissing om een procedure op tegenspraak op te starten wordt samen met het onderzoeksrapport bij aangetekende brief van 15 december 2009 aan SBS meegedeeld.

5. SBS bezorgt de schriftelijke opmerkingen aan de Regulator bij brief van 8 januari 2010.

6. Op de hoorzitting van 18 januari 2010 wordt SBS vertegenwoordigd door Annick Moons.

DE FEITEN

7. De onderzoeksceel stelt vast dat tijdens de onderzochte periode op het omroepprogramma VT4 een programma wordt uitgezonden onder de benaming 'JAM'. Het gaat hier om een jeugdjournaal van de omroeporganisatie dat werd uitgezonden met de financiële steun van de Vlaamse overheid. In de aankondigingspot die even aan het journaal voorafgaat, wordt de kledingsponsor vermeld. De visuele vermelding, die tijdens de gehele duur van de aankondigingspot wordt getoond, luidt als volgt: "Kleding Vincenzo: Jack & Jones".

TOEPASSELIJKE REGELS

8.1. Commerciële communicatie wordt in artikel 2, 5°, van het decreet betreffende radio-omroep en televisie van 27 maart 2009 (hierna: het Mediadecreet) als volgt gedefinieerd:

"beelden of geluiden die dienen om rechtstreeks of onrechtstreeks de goederen, de diensten of het imago van een natuurlijke persoon of rechtspersoon die een economische activiteit verricht, te promoten. Dergelijke beelden of geluiden vergezellen of maken deel uit van een programma, tegen betaling of een soortgelijke vergoeding of voor zelfpromotie. Vormen van commerciële communicatie zijn onder meer reclame, sponsoring, telewinkelen en productplaatsing";

8.2. Productplaatsing wordt in artikel 2, 30°, van het Mediadecreet als volgt gedefinieerd:

"elke vorm van audiovisuele commerciële communicatie die bestaat in het opnemen van of het verwijzen naar een product of dienst of een desbetreffend handelsmerk binnen het kader van een televisieprogramma";

8.3. Artikel 2, 41°, van het Mediadecreet definieert sponsoring als volgt:

"elke bijdrage van een publieke of particuliere onderneming, een overheid of een natuurlijke persoon die zich niet bezighoudt met het aanbieden van omroepdiensten of met de vervaardiging van audiovisuele of auditieve

producties, aan de financiering van omroepdiensten of programma's met het doel zijn of haar naam, handelsmerk, imago, activiteiten of producten meer bekendheid te geven”;

8.4. Artikel 96, eerste lid, van het Mediadecreet bepaalt:

“Journaals en politieke informatieprogramma's mogen niet worden gesponsord.”

8.5. Artikel 99, 2°, bepaalt met betrekking tot productiehulp het volgende:

“Productplaatsing is toegestaan ten aanzien van:

2° goederen of diensten die gratis worden geleverd, zoals productiehulp en prijzen, met het oog op de opnemingskosten ervan in een programma. In voorkomend geval is productplaatsing toegestaan in alle soorten programma's, behoudens in alle kinderprogramma's van de openbare omroeporganisatie van de Vlaamse Gemeenschap. De Vlaamse Regering kan dit verbod uitbreiden tot de kinderprogramma's van de andere omroeporganisaties”.

A. Argumenten van de aangeklaagde omroep.

9. In limine litis

9.1. SBS maakt in eerste instantie voorbehoud voor de excepties betreffende het kaderbesluit monitoring van 22 april 2005 en de schending van de artikelen 20 en 21 van het reglement van orde van de Algemene Kamer. De omroeporganisatie verwijst hiervoor naar zijn verzoekschriften neergelegd bij de Raad van State.

9.2. De omroeporganisatie roept verder de onontvankelijkheid van het onderzoek in doordat de bedoelde aankondigingspot werd uitgezonden op 29 september 2009, dus meer dan twee maanden voor de mededeling van het ambtshalve onderzoek aan SBS. Een omroeporganisatie is decretaal verplicht om de opnames van programma's gedurende één maand te bewaren, wat in principe betekent dat de onderzoekscel een onderzoek kan doen naar feiten die ten hoogste één maand teruggaan in de tijd. Elk onderzoek buiten de voorziene periode van één maand dreigt de rechten van de verdediging van de betrokken omroeporganisatie en diens rechtmatig vertrouwen ernstig te schaden. Hiermee creëren de onderzoekscel en de Regulator een aanzienlijke rechtsonzekerheid in hoofde van de omroeporganisaties, die onmogelijk kunnen inschatten gedurende welke tijd zij hun archieven wél dienen te bewaren en wél het onderwerp kunnen uitmaken van een onderzoeksprocedure, waardoor de omroeporganisaties *de facto* gedwongen worden hun archieven onbeperkt

te bewaren en dit in afwijking van het gerechtvaardigde vertrouwen dat zij op basis van het decreet mogen hebben dat elk onderzoek binnen de decretaal voorziene termijn van één maand zal plaatsvinden.

SBS wijst er op dat de termijn van twee maanden om de uitzendingen te bewaren onder het oude Mediadecreet, werd gereduceerd tot een termijn van één maand. Het belang van de nood aan rechtszekerheid werd met deze inkorting bevestigd.

9.3. Tevens roept SBS de onontvankelijkheid van het onderzoek in omdat de Regulator zich schuldig maakt aan een onwettige delegatie van bevoegdheden. SBS veronderstelt dat de vaststellingen uit het onderzoeksrapport gedaan zijn door een derde, nl. Mediaxim, en niet enkel gebaseerd zijn op de eigen bevindingen van de onderzoeksceel, terwijl geen enkele decretale bepaling delegatie toelaat.

Bovendien wijst SBS op de manifeste schending van het auteursrecht en de naburige rechten, door de wederrechtelijke en niet geautoriseerde registratie van door het auteursrecht beschermde werken.

10. Ten gronde

SBS voert aan dat de vermeldingen van het merk en de kledij van “Jack & Jones” te kwalificeren zijn als een vorm van productplaatsing. SBS beschouwt de vermelding van het merk “Jack & Jones” en het feit dat de presentator gekleed wordt door dit merk als een vorm van gratis productiehulp, zoals bedoeld in artikel 99, 2°, van het Mediadecreet, en aldus als een vorm van geoorloofde productplaatsing.

Het loutere feit dat de presentator tijdens de aankondigingspot van het programma ‘JAM’ en tijdens de gehele aflevering van 29 september 2009 gekleed ging in het merk “Jack & Jones”, volstaat volgens SBS om te voldoen aan de definitie van productplaatsing. Het feit dat de merknaam “Jack & Jones” vermeld wordt in de aankondigingspot doet hieraan geen afbreuk. Het is immers vanzelfsprekend dat de leverancier van de kledij van de presentatoren enige zichtbaarheid van zijn merk vereist om zijn producten in de kijk te zetten, indien dit merk niet onmiddellijk zichtbaar is op de kledij zelf.

SBS voert aan dat in het geval van een logistieke ondersteuning aan het programma, er geen sprake kan zijn van sponsoring. “Jack & Jones” heeft geen enkele financiële bijdrage geleverd aan het programma maar enkel de kledij ter beschikking gesteld van de presentatoren.

B. Beoordeling.

11. In limine litis

11.1. Het komt niet toe aan de Regulator om zich uit te spreken over de wettigheid van het kaderbesluit van 22 april 2005 en over een mogelijke schending van het reglement van orde van de Algemene Kamer. Zolang de onwettigheid of schending van deze teksten en vaststellingen niet is vastgesteld door de bevoegde instantie, blijft de Regulator deze op dezelfde wijze toepassen en gebruiken.

Verder wordt er op gewezen dat het reglement van orde van de Algemene Kamer van 15 september 2005 werd opgeheven en vervangen door het reglement van orde van de Algemene Kamer, de Kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen, het college van voorzitters en de algemene vergadering van de Vlaamse Regulator voor de Media van 18 mei 2009. Artikel 20 en 21 van dit reglement hebben betrekking op de procedure inzake vergunningen voor het aanbieden van een etheromroepnetwerk, toestemmingen en kennisgevingen.

11.2. De termijn van één maand gedurende dewelke een omroep de opnames decretaal dient te bewaren, verhindert niet dat de Regulator een ambtshalve onderzoek instelt omtrent uitzendingen die reeds ouder dan één maand zijn. De Regulator legt *de facto* aan de omroepen geen verplichting op om hun beeldmateriaal voor een veel langere periode te bewaren. Indien de omroeporganisatie zelf niet meer over de bewuste uitzendingen zou beschikken, kan hij die op eenvoudig verzoek van de Regulator ontvangen. De Regulator schendt derhalve geenszins het Mediadecreet, de rechten van de verdediging en diens rechtmatig vertrouwen, door een ambtshalve onderzoek in te stellen naar uitzendingen die langer dan één maand teruggaan in de tijd.

De Regulator verwerpt dan ook de exceptie van onontvankelijkheid van het ambtshalve onderzoek.

11.3. De door Mediatrix geleverde prestaties bestaan uit de registratie van de uitzendingen in kwestie. De vaststellingen uit het onderzoeksrapport zijn volledig gebaseerd op eigen bevindingen, weliswaar gebruik makend van opnames van Mediatrix.

Er is dan ook geen sprake van een onwettige delegatie van bevoegdheden, aangezien er door de Regulator geen enkele onderzoeksbevoegdheid, die hem in het Mediadecreet is toegewezen, werd overgedragen aan Mediatrix.

Het komt de Regulator niet toe om zich uit te spreken over de auteursrechtelijke bescherming van de uitzendingen in kwestie en de eventuele auteursrechtelijke inbreuk. Wel wordt gewezen op de algemene opdracht, vastgesteld bij het kaderbesluit monitoring van het Vlaams Commissariaat voor de Media van 22 april 2005 tot het uitvoeren van een regelmatige monitoring van de Vlaamse televisieomroeporganisaties en op de decretaal toegewezen mogelijkheid om zich hiervoor te beroepen op inlichtingen en documenten voor zover dat voor de invulling van hun taak

redelijkerwijs nodig is. (artikel 234 van het Mediadecreet). Bovendien worden de registraties enkel aangewend ten behoeve van het goede verloop van een administratieve procedure zonder afbreuk te doen aan de normale exploitatie van het werk.

De Regulator verwerpt dan ook de exceptie van onontvankelijkheid van het ambtshalve onderzoek.

12. Ten gronde

12.1. De stelling dat de vermeldingen van het merk en de kledij van “Jack & Jones” te kwalificeren zijn als een vorm van productplaatsing, kan niet worden gevolgd.

Uit de definitie van productplaatsing blijkt dat het moet gaan om een vorm van audiovisuele commerciële communicatie die bestaat in het opnemen van of het verwijzen naar een product of dienst of een betreffend handelsmerk binnen het kader van een televisieprogramma.

Commerciële communicatie houdt de promotie in van goederen, diensten of imago van natuurlijke personen of rechtspersonen die een economische activiteit verrichten.

In de parlementaire voorbereiding bij het Mediadecreet wordt in dit verband nog verduidelijkt dat productplaatsing inhoudt dat een bepaald product op een bepaalde manier in het programma zelf wordt geïntegreerd, waardoor de strikte scheiding tussen redactionele inhoud en commerciële boodschappen vervaagt (*Parl.Doc.* VI.Parl. 2008-09, 2014, nr. 1, 14).

De vermelding van “Jack & Jones” wordt vertoond in de aankondigingspot en niet in het programma zelf. SBS geeft zelf aan dat tijdens het programma “JAM” het merk van de kleding van de presentator niet wordt herkend. Het Mediadecreet laat toe dat de sponsors worden vermeld in de aankondigingspots van een programma. Dit is niet het geval wanneer het gaat om productplaatsing.

12.2. In eerdere beslissingen heeft de Regulator geoordeeld dat het leveren van faciliteiten of diensten zoals bijvoorbeeld kleding, moet worden beschouwd als een bijdrage aan de financiering van het programma met het doel naam, handelsmerk, imago, activiteiten of producten meer bekendheid te geven en dus beantwoordt aan de definitie van sponsoring, zoals vastgelegd in artikel 2, 41°, van het Mediadecreet (beslissingen 2007/047 d.d. 19/10/2007 en 2008/072 d.d. 17/11/2008).

Hoewel artikel 91, tweede lid, van het Mediadecreet toelaat dat in de aankondigingspots sponsors worden vermeld, kan een aankondigingspot

voor een programma dat zelf niet mag worden gesponsord, geen sponsorvermelding bevatten.

Artikel 96, eerste lid, stelt duidelijk dat een journaal niet mag worden gesponsord. Hieruit volgt dat in de aankondigingspot geen melding van een sponsor mag voorkomen.

Gelet op het bovenstaande heeft SBS artikel 96, eerste lid, van het Mediadecreet geschonden.

Gelet op de aard van de inbreuk en het gegeven dat het in hoofde van SBS om een eerste inbreuk gaat, is een waarschuwing een gepaste sanctie.

OM DEZE REDENEN, BESLIST DE VLAAMSE REGULATOR VOOR DE MEDIA

1. In hoofde van NV SBS Belgium een inbreuk op artikel 96, eerste lid, van het Mediadecreet vast te stellen.
2. Overeenkomstig artikel 228, eerste lid, 1°, van het Mediadecreet NV SBS Belgium te waarschuwen.

Aldus uitgesproken te Brussel op 18 januari 2010.

D. PEEREMAN
griffier

E. BREWAEYS
voorzitter

Tegen deze beslissing kan beroep tot nietigverklaring worden aangetekend bij de Raad van State. Dat beroep moet worden ingesteld bij aangetekende brief binnen zestig dagen na de kennisgeving, overeenkomstig de bepalingen van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het besluit van de regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

